

Nová Pravda

G L A S I L O N A R O D N E G A D E L A V S T V A

Huda obremenitev

Delavstvo zahteva revizijo uslužbenskega davka

V razpravi je državni proračun za leto 1939/40. Pri tej priliki se bo sklepalo o uvedbi novih davščin in o reformah, ki naj zadenejo stare davščine.

Delavstvo je obremenjeno z uslužbenskim davkom. Predpisi za uslužbenški davek so pa zelo krivični. Delavstvo upravičeno zahteva, da se odmerna podlaga uslužbenskega davka znatno zniža. Kakršno je danes stanje, so delavci sorazmerno najbolj obdavčeni.

Če ima delavec na mesec več kakor 400 dinarjev zaslužka, mora že plačati davek. Ekstistenčni minimum, odmerjen s 400 din na mesec, je gotovo prenizek. Pravilno bi bilo, da bi plačeval delavec davek šele tedaj, če bi imel dohodek, ki sega preko resničnega eksistenčnega minimuma, ki je pa vsaj trikrat tako velik, kakor ga pa priznavajo davčni predpisi. Nevzdržno je, da mora plačevati delavec davek že od zaslužka, ki ne zadostuje niti za vsakdanji kruh.

Nadaljnja krivica je, da so olajšavam, ki se priznavajo pri predpisu uslužbenskega davka, deležni le otroci do 18. leta starosti. Običajno je, da delavec otroke delno, ali popolnoma vzdržuje tudi preko 18. leta starosti. Ali so otroci brez zaslužka, ali pa še študirajo! Zakon ne pozna tudi nobenih olajšav, če davčni zavezanec vzdržuje starše ali druge bližnje sorodnike.

Vsak delavec mora do zadnje pare plačati predpisani davek. Svojega zaslužka ne more skriti. DAVEK mu odtrga že delodajalec, ko mu izplača zaslužek. Že s tega stališča bi morala biti odmera uslužbenškega davka umerjenejša, ker ne gre od davčnega predpisa ničesar v izgubo, kakor na primer pri vseh drugih obdavčitvah.

Zahteva delavstva je: Eksistenčni minimum uslužbenskega davka se mora zvišati za najmanj 5-kratno vsoto, davčne olajšave se pa morajo priznati za vse člane družinske skupnosti, ki žive od plače delavca.

Plačani dopusti

V Angliji že nad 3 milijone delavcev deležno plačanih dopustov

Anglija je znana kot država kapitalističnega gospodarstva. Vendar pa tudi v tej državi socialno-politična zakonodaja zavzema čimdalje večji obseg. Posebno značilne so številke glede plačanega dopusta. Po kolektivnih pogodbah je plačanega dopusta deležno že nad 3 milijone delavcev in nameščencev. Delavci dobivajo kot odškodnino polno tedensko mezdno v povprečju zadnjih 6 ali 12 mesecev. V neka-

terih slučajih je odškodnina določena s stalnim zneskom, ki ga plačuje posebna v te svrhe ustanovljena blagajna. Delavci imajo tudi pravico do odškodnine, ako so pred nastopom dopusta izstopili iz obrata, izvzemši ako je delavce prostovoljno izstopil ali mu je bila služba iz utemeljenih razlogov, ki zadevajo njegovo sposobnost, odpovedana.

Industrija plaćaj!

Glavni vzrok, zakaj se industrija seli v južnejše kraje

Dan za dnevno beremo in slišimo, da postaja na pragu pomladi število brezposelnih večje, namesto, da bi bilo obratno. Če pogledamo vso zadevo nekoliko bolj natančno, vidimo, da leži temeljni vzrok tega žalostnega pojava predvsem v težavah, s katerimi se morajo pri nas boriti skoro vse panoge industrije. Spominjamo se še živo, kako se je v naši ožji domovini pred kratkimi leti pod vplivom nepremišljenih demagoških gesel vgnездilo splošno javno prepričanje, da

je treba v prvi vrsti industriji naprtiti vsa težka bremena javnih dajatev. Usodni rezultati seveda niso mogli izostati.

«Industrija lahko plačal!» — to je bilo takrat splošno geslo in občine so poleg banovin kar tekmovala med seboj, katera bo bolj «pritisnila» in «privila» industrijo. Kakor se je v zadnji dobi pokazalo, je absolutno nepopravljivih posledicah, je pričela večina industrije naravnost bežati iz naše ožje slovenske domovine in se seliti v

Narodna koncentracija

Narodno združenje se mora pričeti pri delu in ustvarjanju za socialne koristi celote in posameznika

Pregovor pravi: sloga jači, nesloga tlači. Združena sila več pomeni, kakor enaka sila v deljenih drobcih. V organizaciji je moč, posameznik ne pomeni nič ali zelo malo, združba posameznikov pa more biti nepremagljiva fronta. V današnji družbi se trudimo, da bi gospodarsko moč slabejših posameznikov ojačali z združevanjem v gospodarske zadruge. Tudi kapitalisti se ne čutijo dovolj močne, ako se pojavljajo posamič, zato je njih navada, da so povezani v delniške družbe, v kartele in truste.

Take so potrebe in pojavi v gospodarskem življenju, da se pospešuje gospodarsko uspevanje posameznikov ali skupine posameznikov. Take so potrebe v današnji družbi, da se morejo koristnejše zaščititi socialne pravice in zahteve posameznika. Današnji čas živi v stremiljenju po združevanju sil na vseh področjih človekovega življenja. Tudi v politiki vidimo zbiranje sil, posebno izrazito je ta težnja uveljavljena v fašističnih državah, kjer so razbite politične stranke in je ves narod združen v eno stranko, s katero uveljavlja svojo politično voljo in državljanske pravice. Vsa državna oblast je osredotočena v eni osebi, ki predstavlja simbol enotne narodove moči, ki ne sme biti slabljena z drobenjem na male kose, na parlament, na samouprave in na politične stranke.

V človeku je naraven in prirojen čut samostojnosti, individualna samozavest, ponos, samolastnost. V človeku je razvita volja po individualnem razvoju in neodvisnosti. V tej volji leži izraz človekovega dostojanstva. Zato je v človeku tudi razvit čut demokratičnosti, ki zahteva svobodo za vsakega posameznika. Človek je po naravi sebičnejš z vsemi grdimi lastnostmi naravnega bitja, ki se po prirodnih zakonih bori za obstoj. Treba je višje vzgoje, da posameznik postane sposoben za družabno sožitje, za življenje in uveljavljanje v večji skupnosti, v socialnem in demokratičnem kolektivu.

Človek je pa tudi slabši, ki se čuti močnega samo, ako živi izven nevarnosti. Ko zagrozi nevarnost in jo človek zasluži v neposredni bližini, je človek kar naenkrat strahopetnejši, bojazljivec ter prične iskati zaslombo in varnost v skupnosti, v skupni fronti, v množici.

Življenje naroda je podobno življenju posameznega človeka. V sreči in izven nevarnosti tudi narod živi mirno, samozavestno, ponosno življenje, ki je polno aktivnosti in razmaknjenosti, včasih celo borbenosti preko dopustnosti. V takih časih je v ljudeh malo smisla za skupnost, vsak hodi za svojo srečo in vsi so srečni, nevarnosti nihče ne sluti. Pridejo pa težki dnevi, takrat je tudi narod slabič, strahopetnež, ki se boji svoje lastne slabosti. V narodu se pojavljajo težnje po zbiranju sil, po pojačanju narodnih odpornih moči in po ekonomičnejši razporeditvi in ureditvi narodovih napadalnih sil. V takih časih se prične govoriti o potrebi narodne koncentracije in koalicije, o nujnosti narodne sloge, o skupni zeleni mizi, o skupnih nevarnostih in skupnih potrebah. Vsi narodi so doživeli in preživeli težke čase, v katerih so dobili rešitev samo v narodni združitvi, v koncentraciji vseh dobrih ljudi v narodu proti vsem in vsemu, kar je bilo narodom v težko škodo. Take vsenarodne koncentracije so uspele le takrat, ako so bile zacementirane z moralnimi vezili, t. j. ako je v tej združitvi odločeval duh, miselnost, socialnost, ljubezen in spoštovanje do naroda, do njegovega trpljenja in žalosti. Narodne koncentracije morajo biti izraz srčnih potreb, ne politične taktike ali osebnih stremljenj. Narodno združenje se mora pričeti od spodaj navzgor, pri odnosu človeka do človeka, pri praisvoru vsega napredka; pri delu in ustvarjanju za socialne koristi posameznika in celote in ne pri besedah od zgoraj navzdol.

-ec.

-ec.

južnejše pokrajine, kjer gospodarijo v javnem in gospodarskem življenju prevdarnejši, pametnejši in izkušenejši ljudje. Tam davčni pritisk na industrijo še daleč ni tako velik in trd, kakor je pri nas, kjer del industrije ustavlja svoje obrate.

drugi del pa poslovanje občutno omejuje.

1. The first part of the document is a list of names and dates, which appears to be a roster or a list of participants. The names are written in a cursive script, and the dates are written in a more formal, printed style. The list includes names such as "John A. Smith", "John B. Smith", "John C. Smith", "John D. Smith", "John E. Smith", "John F. Smith", "John G. Smith", "John H. Smith", "John I. Smith", "John J. Smith", "John K. Smith", "John L. Smith", "John M. Smith", "John N. Smith", "John O. Smith", "John P. Smith", "John Q. Smith", "John R. Smith", "John S. Smith", "John T. Smith", "John U. Smith", "John V. Smith", "John W. Smith", "John X. Smith", "John Y. Smith", and "John Z. Smith". The dates range from 1880 to 1890.

Zasluzki in zaposlitev

Delovni pogoji so v Sloveniji za 14 odstotkov slabši, kot v drugih delih države

O delavskih mezdah in o zaposlitvi nam nudi statistika Suzorja točno sliko, ki je spopolnjena s podatki ljubljanskega OUZD tudi za presojo razmer na delovnem trgu v Sloveniji zelo zanimiva.

Leta 1930. je bilo v Sloveniji zavarovanega članstva 97.688; dnevna zavarovana mezda je pa znašala 26.45 din. Leta 1938. je bilo v Sloveniji zavarovanega članstva 98.768; dnevna zavarovana mezda je pa znašala 24.77 din.

Leta 1930. navajamo kot izhodišče, ker se je naslednja leta pričela gospodarska kriza, ki je imela za posledico, da je pričelo število zaposlenih delavcev silno padati in obenem tudi zaslužki. Za primer naj navedemo, da je bilo leta 1933. zavarovanih le 75.564 članov, zavarovana mezda je pa znašala 23.23 din. Od leta 1934. dalje je pričelo število članov OUZD naraščati, dokler ni leta 1938. doseglo števila 98.768.

Leta 1938. je bilo v Sloveniji zaposlenih, oziroma zavarovanih 1% več delavcev, kot leta 1930. Zato je pa bila zavarovana mezda, oziroma zaslužek za 6.3% nižji, kot leta 1930.

Od leta 1934., ko je znašala povprečna zavarovana mezda le 22.40 din., pa do leta 1938., ko je znašala 24.77 din., so se zaslužki zvišali le za 7%. Med tem je pa pričela naraščati draginja življenjskih potrebščin. Od leta 1935. do leta 1938. so življenjske potrebščine v ceni gotovo za 12% poskočile. Zato delavstvo opravičeno ugotavlja, da se mu slabše godi, kot v letih najhujše krize in da ne dobiva zaslužkov, kot v letih pred gospodarsko krizo, do katerih bi imelo pravico, ker so se med tem življenjske potrebščine tako silno podražile.

V primeru z letom 1930. se je v Sloveniji leta 1938. povečalo število zaposlenega delavstva za 1%. V ostalih pokrajinah države je bilo leta 1930. zavarovanih 533.493 delavcev, leta 1938. pa 616.424 delavcev. V istem času, ko se je število zavarovanih delavcev dvignilo v Sloveniji za 1%, se je v drugih pokrajinah v državi dvignilo za 15.4%. Delovni pogoji so torej v Sloveniji za 14.4% slabši, kot v drugih delih države. To pa gotovo ne vslad naše krivde. Gospodarstvu v drugih pokrajinah države se je pač izdatnejše pomagalo, da je prebrodilo težka leta krize. Ta ugotovitev je za slovenske delavce gotovo bridka. Tembolj, ker jo v življenju tako težko prenaša.

Nujni protiukrepi

Težkoče tekstilne industrije zaradi omejitev uvoza bombaža

Zdi se, da smo se v našem gospodarstvu, zlasti v različnih industrijskih panogah, že kar navadili na več ali manj trajne in občutne krize, nekako tako, kakor ciganovo kljuse biča. Kar nekako zadovoljni smo, če se lahko sestajajo najrazličnejši, poklicani in nepoklicani, strokovnjaki in gospodarstveniki k čim pogostejšim anketam, konferencam in sejam, na katerih se potem ugotavljajo na strokovnjaški način že itak vsakemu slepcu očitna dejstva in bridka resnica. V zadnjem času se zviža v takih kriznih bolečinah tudi naša tekstilna industrija.

Jugoslovanska tekstilna industrija, pri kateri Slovenija ni ravno najmanj prizadeta, se nehaja že nekaj časa pred občutnimi novimi težavami zaradi omejitev uvoza bombaža iz neklinirskih držav. Kakor je znano, je naša Narodna banka izdala sklep, da se mora izposlovati za uvoz bombaža iz neklinirskih držav njeno predhodno dovoljenje. Ta dovoljenja pa se izdajajo le v polovični izmeri lan-

skega uvoza bombaža. S tem je hotela Narodna banka doseči, da bi se bombaž uvažal v čim večji meri iz klirinških držav, to je predvsem iz Nemčije in Italije. Medtem je pa Nemčija z letošnjim 1. januarjem popolnoma prepovedala izvoz bombaža v inozemstvo, do čim je iz Italije mogoč izvoz bombaža le proti plačilu v prostih devizah. Z ozirom na to dejstvo se nahaja naša tekstilna industrija glede nabave svoje glavne surovine — bombaža — v skoro brezizhodnem in obupnem položaju. Zaradi tega nastajajoča kriza se pri nas že pojavlja v zelo vidni in občutni podobi. Dolžnost vseh poklicanih in odgovornih činiteljev bi zato bila, da brez odlašanja in obotavljanja omogočijo takojšnjo preskrbo naše tekstilne industrije z neobhodno potrebnim bombažem. Menda je vendar lažje katastrofo in škodo pravočasno preprečiti, kakor pa jo prepozno popravljati. Jugoslovanski narodni dohodek je že itak porazno padel in novih brezposelnikov nam prav nič ni treba.

(Iv. Cankar)

(Masaryk)

Razgled po svetu

Novi oblaki na obzorju

Zadnje poglavje bratomorne španske tragedije se bliža svojemu pričakovnemu koncu. Bridki vzgled češkoslovaške drame se ponavlja brez ponovljenega Monakova. Francija in Anglija sta tudi ob tej priliki nastopili usodno Daladier-Bonnetovo pot in prepustili brez vidnega kesanja in glasu vesti španske republikance njihovi usodi in propasti. V nekaj dneh bo izročena republikanska Španija z oso vojsko in premoženjem generalu Francu, ki pa se je baje zavezal obema zahodnima velelilama, da se ne bo maščeval nad republikanskimi nasprotniki, če niso zagrešili nobenega kriminalnega zločina. Kako se bo ugotavljala ta krivda, pa ni povedal. Za to ceno sta Anglija in Francija priznali vlado generala Franca in izbrisali zavezniško republikansko Španijo s svetovnega zemljevida.

V rimskih diplomatskih krogih napeto pričakujejo, da se bo sedaj, po priznanju vlade generala Franca s strani Francije in Anglije, ova diplomatska akcionost osredotočila s španskega vprašanja na vse one probleme, ki so dali povod francosko-italijanskemu sporu. Ta spor je znova oživel v grozečem obsegu in na obeh straneh ni videti nobene naklonjenosti k popuščanju. Vse velesile so zadnje dni pospešile svoje oboroževanje v zraku, na suhem in na vodi. Približno bi si mogli predstavljati to »borbo za svetovni mir«, če bi se zavedali, kaj predstavljajo osle, izdane za oboroževanje. Samo Anglija je pripravila v oborožitvene svrhe 700 milijard dinarjev v naši veljavi, kar predstavlja okrog 60 celotnih letnih jugoslovanskih državnih proračunov. Italijanski pristojni krogi izjavljajo, da Italija ni prav nič odstopila od svojih zahtev v Sredozemlju, v Afriki in drugod, vendar jih pa zaenkrat še ne bo točno precizirala. V odgovor na to ugotovitev delajo francoske in angleške oboroževalne industrije s polno paro noč in dan. Kakor je videti, se nam na svetovnem nebosklonu za jutri ali pojutrišnjem ne obeta ravno najlepše mreme...

Šolske reforme pripravljajo v Italiji. Poleg izobrazbe in telesne vzgoje se bo odslej vsa šolska mladina v Italiji urila tudi v rokodelstvu in v delu, ki je potrebno na gospodarskem področju in v industriji splošnega narodnega pomena. Vsi otroci bodo dolžni delati tudi na polju. Spodnja gimnazija bo imela samo tri razrede. Obstojal bo samo en tip spodnje srednje šole. Država bo na svoje stroške izšolala revne in talentirane otroke in to tudi na univerzi.

Protnemške demonstracije. V Gdanskem so nemški visokošolci vrgli s politehnične visoke šole poljske študente. Nasilstvo nemških visokošolcev je povzročilo velike demonstracije v celi Poljski. Demonstracij proti Nemčiji se niso udeležili samo študentje, ampak tudi ostalo prebivalstvo. Demonstracije so pokazale, da je poljski narod protinemško orijentiran.

V ruski zunanji politiki se opaža zadnji čas preokret, ki stremi za tem, da kažejo v Moskvi vedno bolj tendenco pomirjenja, a ne tudi zbližanja z Nemčijo in Italijo. Rusko časopisje vedno bolj poudarja, da med zunanjo politiko tako zvanih demokratičnih in totalitarnih držav ni prav za prav nobene razlike. Rusija se ne postavlja več na stališče, da kdor v Evropi ni z njo, je proti njej. Rusija ni več pripravljena, da se za vsako ceno bojuje z državami, ki so v ožjih stikih s totalitarnimi državami in dopuščajo možnost, da ustvari normalne odnose posebnost z državami, ki v Evropi meje

na njene meje. Slej kot prej je pa Rusija nepomirljiv nasprotnik Japonske, ki vedno bolj ogroža njeno posest v Aziji.

V Avstriji je narodno socialistični režim razpustil preko 100.000 društev, ki so imela okrog 30 milijard din premoženja. Med temi društvi so tudi vse delavske organizacije in zadrage.

V Gibraltarju se vrše velike pomorske vaje angleškega brodograditelja. Vaj se udeležuje 115 bojnih ladij.

Češki komunisti (petsto po številu) so prosili sovjetsko vlado, da bi se naselili v Rusiji. Sovjetska vlada je pa prošnjo zavrnila.

Nemci na Češkem bodo oproščeni obvezne vojaške službe.

Ljudsko štetje se bo po vsej Nemčiji izvršilo 17. maja 1939.

Nemčija je pričela graditi novo obrambno črto, ki se razprostira od Baltičkega morja do Ratibora v Šleziji.

Italijanski zunanji minister Ciano je obiskal Varšavo. Pri tej priliki je poljsko časopisje poudarjalo, da bo Italija podpirala zahtevo Poljske, da dobi od Anglije kolonijo.

Nova fašistična korporacijska zbornica se bo sestala skupno s senatom, dne 23. marca, in sicer s prestolnim govorom kralja Viktorja Emanuela.

Redukcija mezd v tovarni avtomobilov. Člani Enote delojemalcev v tovarni avtomobilov Willys Overland Motors v Toledu (Ohio) so prostovoljno pristali na znižanje mezd za 10%. To podjetje zaposluje 4 tisoč delavcev. To je prvi primer, da je delavstvo samo pristalo na redukcijo plač. Ta Enota delojemalcev je bila ustanovljena pred 4 leti. Sedaj se ugiba, kaj bodo storili delavci drugih tovarnih avtomobilov v Ameriki.

Izgubljena monarhija. Znani narodno socialistični ideolog Rosenberg je v nekem govoru izjavil: Cesar Viljem je leta 1918. s svojim odhodom porušil tradicijo pruskim vladarjem. S tem je položil v grob tudi monarhijo, ki se zato ne bo nikdar več vrnila.

Češke municijske tovarne v Polički leže sedaj tik nemške meje. Tovarne bodo sedaj opustili in jih spremenili v sanatorij za bolne na pljučih. Posebno dobro bodo služili paviljoni v gozdovih, ki so doslej služili kot skladišča za smodnik.

**IVAN KRAVOS
MARIBOR**

priporoča: kovečke, ročne torbice, aktovke, denarnice, nahrbtnike, gamaše itd.

**„OBNOVA“
F. NOVAK**

dobavlja kompletne stanovanjske opreme, tapetniške izdelke, linolej, preproge, zavese, odeje, železno pohištvo, otroške vozičke najceneje

Maribor, Jurčičeva 6

Posteljno perje

od Din 8.— naprej

kemično očiščeno se dobi pri

„LUNA“

samo Maribor, Glavni trg 24

Vsaki osebi — družini nudi statni zaslužek „MARA“ Maribor, Orožnova 6
Celje, Slomškov trg 1

Pletilnica — razpustiljalnica nogavic in pletilna

TEKOM TEDNA

Sladkor

Sladkor je vsled svoje uporabnosti in hranilne vrednosti nepogrešljiva življenjska potreba. Je pa sladkor pri nas tako drag, da je konsum v državi razmeroma zelo majhen. Kilogram kristalnega sladkorja stane 14.50 din. Od vsakega kilograma pa odpade na javne datjave in železniško prevoznino 9.11 din., in sicer: na državno trošarino 7.50 din., na prometni davek 0.41 din., na občinsko trošarino (v Ljubljani) 0.20 din., in na železniško prevoznino (Ljubljana) 1 din., skupaj torej 9.11 din. V tovarni bi stal kristalni sladkor brez javnih datjav 5.39 din. Če hočemo dvigniti konsum se morajo javne datjave znižati. Nezasišeno je, da plača konsument skoraj 200 % več za sladkor, kakor je pa vreden. Zato se ne smemo čuditi, da znaša potrošnja sladkorja v Jugoslaviji le 4.5 kg na osebo in leto. Bistveno druge cene in potrošnja sladkorja je v drugih državah. Navedemo le dva primera: Na Danskem stane 1 kg sladkorja 4.08 din., zato pa potroši Danec letno 50 kg sladkorja. V Angliji stane 1 kg sladkorja 3.74 din., in znaša potrošnja 49.6 kg na osebo in leto.

Popolnoma zgrešena gospodarska politika je, da se z visokimi javnimi datjavami in prevozninami tako silno podražuje sladkor in s tem onemogočuje konsumentu, da bi porabil sladkorja toliko, kolikor ga potrebuje za svoje življenje. Pri današnjih slabih zaslužkih bo kmalu sladkor le še za gmotno boljše situirane sloje. Mislimo, da bi država imela isti dohodek od sladkorja, če bi znižala davščine. Vsaj bi se konsum takoj povečal in bi se tako izpadek na eni strani nadomestil takoj na drugi strani. Tudi tihotapstvo s saharinom bi prenehalo. Gotovo se družine ne poslužujejo saharina, ker se jim zdi boljši. Sladkorja enostavno ne morejo kupiti, ker je predrag. Zato dol z visokimi cenami sladkorja, ki je ljudska hrana!

= **Narodna skupščina** je pričela razpravljati o državnem proračunu. Razprava bo trajala predvidoma 14 dni. Zanimanje politične javnosti je osredotočeno na pričakovano izjavo ministrskega predsednika in na pooblastila, ki jih bo s finančnim zakonom zahtevala vlada.

= **Zaradi odstopa dr. Stojadinovića** se tudi v inozemstvu ni nihče vznemirjal. Celo italijanski listi so poudarili, da odnosi z Jugoslavijo niso vezani na kake osebe. Sporazumi vendar niso sklenjeni med osebami, ampak med državami. Vse to je samo obsebi razumljivo. Omembe je vredno samo zato, ker se je še pred meseci pogosto trdilo, kaj bi se marsikaj lahko zgodilo, če ne bi imeli dr. Stojadinovića in da baš zaradi zunanjepolitičnih razlogov ni niti misliti, da bi se v doglednem času umaknil iz vlade.

= **Pariški dnevnik «L'Oeuvre»** poroča, da je bil izpuščen na svobodo predsednik «Zbora» Dimitrij Ljotić, kakor hitro je prevzel oblast Cvetković. Ljotić je vložil tožbo proti bivšemu predsedniku vlade dr. Stojadinoviću.

= **Izredni občni zbor Zveze združenih delavcev**, ki je bil sklican za 26. t. m., je bil za nedoločen čas preklinan. Izredni občni zbor je bil sklican zato, da odobri fuzijo z Jugoraso. Med tem so se pa izvršile spremembe v vladi. Kakor smo že poročali, je dr. Stojadinović pripravil za finančni zakon amandman, po katerem naj bi se razpustile vse strokovne organizacije in prepustilo ves delavski strokovni

pokret le eni organizaciji, v kateri bi imel vodilno vlogo Jugoras. Z dr. Stojadinovićevo vlado je propadel načrt z amandmanom in obenem tudi aktualnost fuzije ZZZ in Jugorasa. ZZZ sedaj preklicuje svoj izredni občni zbor, ker so bile karte, na katere je stavila svoje največje nade — slabe. Kaj bo pa sedaj? Kakor beremo v «Slovenskem delavcu», se ZZZ že umika in izjavlja, da še nikdar ni bila zato, da se strokovni pokret poenoti. «Slovenski delavec» pravi, da je za demokracijo, če je tudi še v prejšnji številki svojega lista obetal, da prevzame vso oblast v slovenskem strokovnem pokretu in da bodo od te oblasti izključeni vsi, ki niso člani ZZZ. Take vrste oblasti se pa vendar ne dobi z «demokracijo», ampak prav samo s sredstvi, katerih danes ZZZ ne more več propagirati. V iskrenost izjav ZZZ nihče več ne verjame in ima delavstvo že zdavnaj ustvarjeno sodbo, kdo je tisti, ki je hotel nasilno razbiti strokovne organizacije in delavske ustanove. Vse izgovarjanje in opietanje ZZZ nič ne pomaga!

= **Zorko Prelovce**, popularni skladatelj naših najlepših pesmi in priljubljeni in odlični pevovodja je umrl dne 25. februarja v Ljubljani.

= **Industrijskih obratov** je v Sloveniji 750, obrtniških delavnic pa 25.000. = **Tuj kapital**. Od okoli 13 in pol milijard din., ki so investirani v jugoslovanski industriji, je okoli 7 milijard investiranih z manjšim sodelovanjem tujega kapitala. Čisti tuji kapital brez sodelovanja jugoslovanskega kapitala znaša milijardo din. V podjetjih s pretežno tujim kapitalom je vloženih blizu 4 milijarde din. V podjetja z jugoslovanskim kapitalom pa je vloženih okoli 2 milijarde din.

= **Poštnih uslužbencev** ima Slovenija premalo 350, če prav daje Slovenija poštnemu ministertvu 26.4 milijona din. čistega dohodka, kar znaša 28 % vsega čistega dobička vseh pošt v Jugoslaviji.

= **Ljubljanski gostilničarji** ustanavljajo zadrugo, potom katere bi kupovali kruh, meso, sočivje, konzerve, kolonijalno blago in alkoholne pijače.

= **Vincekovič Ivo, Ptuj**, je daroval za tiskovni sklad 10 din. Za darilo se najlepše zahvaljujemo.

= **Državnih cest** je v naši državi 10.277 km, banovinskih pa 32.688 km.

= **Zdravstvene razmere** so v Slavon-skem Brodu skrajno slabe. Tekom zadnjega leta so imeli nad 1000 primerov malarije, za spolnimi boleznimi se je zdravilo deset tisoč oseb. Razširjena je tudi tuberkuloza.

Ugoden nakup manufakture pri

I. TRPIN - U

Oglejte si izložbe. Blago in cene govorijo!

= **Delavsko stanovanjsko kolonijo** bo zgradila ljubljanska občina. V koloniji bo 50 delavskih stanovanj.

= **Nov minister**. Narodni poslanec Vojko Cvrkić je bil postavljen za ministra brez listnice.

= **Zakaj je elektrika tako draga?** Na državni trošarini plača Slovenija letno 18 milijonov din. Vsega skupaj dobi država na trošarini 40 milijonov dinarjev. Slovenija plača torej polovico vse državne trošarine na električni tok.

= **Občinski svetovalci** v Zagrebu in Osijeku so sklenili, da se zahvalijo za svoja mesta in s svojim odstopom omogočijo, da se sestavi mestni svet, ki bo v skladu s spremenjenim političnim položajem.

= **Slovenska narodna enota** v Chicagu šteje 51 tisoč članov in ima 8 milijonov dolarjev premoženja. Narodna enota izdaja dnevnik «Prosveta».

Socialna slika

Podporni sklad, katerega namen je: podpirati one stare in onemogle delavce, ki nimajo pravice do dajatev iz zavarovanja za slučaj starosti in onemoglosti. — Reševanje prošelj za podporo. — Prosilci iz Slovenije bodo izčrpali ves predvideni znesek. — Pričakovalo se je, da bo več prošelj vloženih.

Z uredbo o uvedbi zavarovanja za slučaj starosti in onemoglosti, je bil ustvarjen tudi poseben podporni sklad za podpore starim in onemoglim delavcem, ki so že onemogli ali ki bodo leta 1941. onemogli in radi kasne uvedbe te pagnoge zavarovanja ne bodo dosegli predpisane karenčne dobe. Ta podporni sklad ima namen, da starim in onemoglim delavcem popravi krivice, ki so jim nastale zaradi tega, ker onemoglostno zavarovanje ni bilo uvedeno leta 1925., kakor to zahteva zakon, temveč šele s 1. septembrom 1937. Te podpore nimajo značaja pokojnin. Prizadete osebe teh podpor tudi iztožiti ne morejo, temveč je priznanje podpor odvisno od razpoložljivih sredstev in od proste presoje posameznega slučaja. Pogoji je, da so bili prosilci od leta 1925. dalje zavarovani najmanj 250 tednov in da so nesposobni za delo ter tako revni, da so na to podporo neobhodno navezani. Podpora znaša od 60 do 200 din po višini zaslužka. Pri osebah,

525 prošelj za znesek 66.895 din mesečnih pokojnin. S tem je razpoložljiva kvota izčrpana. Podpore tečejo od decembra 1938 dalje. Približno 215 prošelj bo SUZOR-u predloženih v mesecu marcu, tako da bodo ta mesec rešene vse vlozene prošnje. Za 215 prošelj bo potreben še znesek okoli 24.000 din mesečno.

Zanimivo je, da je število vloženih prošelj izredno nizko, čeprav so bili tozadevni predpisi zelo na široko objavljeni. Beograjski in zagrebški okrožni urad imata približno isto število zavarovancev kakor ljubljanski, pa je bilo iz ozemlja beograjskega urada vloženo 6-krat manj prošelj, iz ozemlja zagrebskega pa dvakrat manj prošelj. Tudi število prošelj iz ljubljanskega urada je izredno nizko. Prosilci iz Slovenije bodo izčrpali ves predvideni znesek, dočim za ostale okrožne urade to ne bo slučaj, pravilno bi bilo, ako se preostali znesek dodeli onim okrožnim uradom, kjer je večja potreba.

Ali verjamete, ali ne?

— da je najlepše uživati pokoj tedaj, če si služil vseh 35 let pod enim in istim režimom,

— da je tekma med Anglijo in Francijo za «španski pokal» končala neodločeno,

— da uporabljajo lepe besede samo kot priveseke k zahrbtni misli,

— da je treba pri volitvi papeža paziti na popolno objektivnost kardinalov,

— da se v Ljubljani zelo lepo razvija lutkovna umetnost, ki ima namen vzgajati z lutkami, vzgojila bo pa najbrže same lutke,

— da je zadnje čase toliko umorov in ubojev, da je sploh škoda govoriti o kaki vojni napovedi, ko je pa vendar vsak dan vojska,

— da so nam obljubili toliko divnih cest, da bodo stare ceste vidne samo še v muzejih,

— da je uporaba vžigalnikov na javnih prostorih prepovedana,

— da bi postali ljudje prave zverine, ako ne bi vsaj pri zverinah včasih ne imeli dobrih vzgledov,

— da je v Španiji še vedno več tujcev, kakor pa domačinov.

— da je maskiranec sličen hinavcu in sebičnežu,

— da bo v naše veliko veselje kmalu sezidana v Ljubljani veličanska bolnica, v našo žalost pa, da bo potem primanjkovalo bolnikov.

— da bo v našo veliko žalost kmalu sezidana v Ljubljani veličanska bolnica, v našo žalost pa, da bo potem primanjkovalo bolnikov.

Milijoni ljudi uporabljajo in hvalijo že 50 let
ŠMOL-pasto
kremo za čevlje

ki so bile zavarovane nad 500 tednov, pa se podpora zviša za 50%. V ta podporni sklad se steka mesečno 375.904 din. od česar odpade na ozemlje ljubljanskega okrožnega urada 65.394 din. Na druge okrožni urad 55.000 din. Prošenj sek, n.pr. na beograjski okrožni urad 65.000 dinarjev, na zagrebški okrožni urad 65.000 din. Prošenj za podporo je bilo do 1. julija 1938, ko je potekel prvi prijavni rok vloženih 4330, od česar odpade na ljubljanski urad 1207 prošelj. Ljubljanskemu uradu sledi zagrebški urad s 749 prošnjami, dočim je bilo iz ozemlja beograjskega okrožnega urada vloženo samo 234 prošelj. Pogojev za podporo ni izpolnilo pri ljubljanskem uradu 467 oseb deloma zato, ker so še sposobni za delo, deloma zato, ker niso izpolnile predpisanega članstva ali so prošnje vložile prekasno, odnosno so prosili tudi svojci, ki so po uredbi od podpor izključeni. SUZOR-u je predloženo dosedaj

Čitateljem „Nove Pravde“ sporočam, da sem ceno premoga znižal na 240 Din za 1000 kg. Premog dostavljamo na dom občine Koroška Bela in Jesenice. Na zalogi imam prvovrstni trboveljski premog, bukova drva in butarice.

Naroča se na naslov Mulej Stanko, Potoki 20, p. Sl. Javornik.

Naročila je pooblaščen sprejeti tudi g. Otrin Franc, na dvorišču g. Rekovca na Jesenicah.

MULEJ STANKO.

Iz naših delavskih krajev

Maribor

Občni zbor podružnice NSZ v Mariboru se je vršil v nedeljo 26. februarja v predavalnici NSZ in ga je vodil tov. Karel Ravš. Uvodoma je tov. Ravš pozdravil številno zbrano člane, nakar je podal predsedniško poročilo. Za njim je podal obširno tajniško poročilo tajnik tov. Štante. Blagajnik tov. Saje je poročal o denarnem poslovanju, gospodar tov. Silič pa o inventarju podružnice. Član nadzorstva tov. dr. Igor Rosina je podal poročilo nadzorstva in je bil soglasno podan blagajniku absolutorij s pohvalo. V imenu Izvršilnega odbora je pozdravil občni zbor okrogli tajnik tov. Kravos, ki je v svojem govoru orisal položaj delavstva in se posebej dotaknil položaja tekstilnih delavcev. Sledile so nato volitve novega odbora in so bili soglasno izvoljeni v odbor: predsednik tov. Karel Ravš, za podpredsednika tov. Albin Bajde in Alojzij Sluga, v ostali odbor Karel Strniša, Peter Adam, dr. Ivan Jančič, Franjo Janku, Slavko Saje, Ljubo Plomberger, Greta Stropnik, Jože Dobrovnik in Rudolf Šunko; v nadzorstvo pa tov. dr. Igor Rosina in Pavel Žmavec, za njuna namestnika pa Josip Štibilj in Anton Štruel. Pri slučajnostih je tov. Kravos priporočal članstvu, naj se pridno udeležuje vseh prireditev NSZ in redno obiskuje taboriške vaje in zaupniški tečaj. Tov. dr. Ivan Jančič pa je govoril o nujni potrebi strokovne organizacije in podčrtal žalostno dejstvo, da znašajo ponekod še danes mezde 0,75 in 1 dinar na uro. Tudi je ožigosal dejstvo, da je moralo med letom odstopiti več funkcionarjev NSZ vsled pritiska poslodavcev. Pozval je zbrane člane, naj razširijo vsepovsod NSZ. Občni zbor, ki je začel ob 9. uri, je končal svoje delo ob 11. uri, nakar je novoizvoljeni predsednik izrekel zahvalo za zaupanje in izvolitev in obljubil, da se bo potrudil novi odbor dokazati, da je bil zaupanja vreden.

Poziv članstvu mariborske podružnice! V vašem lastnem interesu je, da se čimprej zglasite v našem tajništvu zaradi važnega sporočila.

Zaupniški tečaj prične v nedeljo 5. t. m. ob 9. uri dopoldne v našem tajništvu. O nalogah zaupnikov bo predaval naš tajnik. Prijaviti se je takoj tajniku tov. Kravosu. Prijave se bodo sprejemale tudi v nedeljo na tečaju. Pridite točno in polnoštevilno!

Stražišče

Občni zbor podružnice NSZ v Stražišču pri Kranju se bo vršil 5. marca 1939 ob 13. uri v gornjih prostorih g. Križnarja. Tovariše naprošamo, da se občnega zbora zagotovo udeležijo.

Mežica

Senzacija se je zgodila pri nas v Mežici in upamo, da se kaj takega še ni zgodilo nikjer.

Vsi verniki, ki so prišli v nedeljo, kakor običajno k maši, so se zelo začudili, ko so na mestu, kjer stoji običajno strežniki (ministrantje), ki sta navadno dva fantička iz ljudske šole, zagledali pred oltarjem dva odrasla, ki sta pa bila oblečena v popolnoma posebne uniforme, kakršne v Mežici niso znane. Obleka je bila siva-sportna, s črnimi črtami in s črnimi črtami. Vsi verniki, ki so prišli v nedeljo, so se začudili, ko so na mestu, kjer stoji običajno strežniki, zagledali dva odrasla, ki sta pa bila oblečena v popolnoma posebne uniforme, kakršne v Mežici niso znane. Obleka je bila siva-sportna, s črnimi črtami in s črnimi črtami.

Zahvala. Iskreno se zahvaljujem podružnicam NSZ Mežica in Žerjav-Črna za izplačano podporo. — Merva Ludvik, Mušenik.

Jesenice

Občni zbor podružnice NSZ na Jesenicah se bo vršil v nedeljo 5. marca ob pol 10. uri dopoldne v Sokolskem domu na Jesenicah. Dnevni red zbora je: 1. Otvoritev in čitanje zapisnika. 2. Poročila odbora in nadzorstva. 3. Volitev novega odbora. 4. Predlogi in slučajnosti. Dolžnost članstva je, da se občnega zbora zanesljivo in točno udeležijo.

Računski zaključek za leto 1938 je na vpogled v naši pisarni, na kar opozarjamo vse naše članstvo. V zaključku je razvidno vse naše poslovanje.

Društvo Narodnih žena in deklet na Jesenicah opozarja na nadaljevanje predavanja g. dr. Marčiča o «rakus». Predavanja se vrše vsak četrtek in vabimo žene in dekleta, da pristopajo v društvo in tako podpro obče socialne potrebe takega društva.

Krajevna bratovska skladnica odreja za mesec marec 1939 sledeči vrstni red zdravniške službe ob nedeljah in praznikih, ki velja za vse družinske in zavarovane člane brez razlike na njih bivališče, in sicer: 5. marca 1939 g. dr. Čeh Milan; 12. marca 1939 g. dr. Tancar Avgustin; 19. marca 1939 g. dr. Keržan Bartol; 26. marca 1939 g. dr. Čeh Milan.

Pred občnim zborom: Upokojenci in člani NSZ nam pišejo: V preteklem letu je Kranjska industrijska družba poleg redukcij upokojila tudi precejšnje število delavcev. Nekateri so bili res telesno oslabljeni, drugi pa ne, vendar se je k redukcijam prišlo tudi starejše.

Ob spominu na preteklost nam je neverjetno hitro minil čas, ki nam je bil določen za delo. Nekateri smo delali 40 let in še več pri podjetju KID, drugi pa niso imeli prilike, ker so prišli starejši na delo, ali pa jih je podjetje smatralo za manj sposobne.

Naš pogled v preteklost nas navdaja s ponosom. Pričeli smo v majhnem, skromnem obratu, ki se je večal in spopolnjeval tako, da smo danes zapustili veliko industrijsko podjetje.

Mnogi mlajši ne bodo razumeli naše preteklosti, v kateri nismo imeli urejenih razmer, v katerem času nismo poznali 8urnega delavnika. Dnevno smo bili zaposleni 12 in še več ur. V podjetju ni bilo take tehnične spopolnitve, kakor je danes. Produkcija ni bila na taki višini itd. Vso dobo našega ustvarjenja se nas je prištevalo k delavski družini. Ko so se pa zmanjšale naše telesne moči, smo bili odslovljeni brez vprašanja, kakšno bo naše stanje v jeseni našega življenja.

Le nekaj nas je, ki smo dosegli polno število delovnih let in s tem tudi polno člansko dobo pokojninskega zavarovanja Bratovske skladnice. Nekateri prejema tudi posebno pokojninsko zavarovanje KID, ki je bilo ustanovljeno na inicijativo NSZ. Mi upokojenci se prav dobro zavedamo, kaj pomeni taka pridobitev, ki si jo upravičeni uživati.

Ako pogledamo nazaj, bomo videli, da niso bile preskrbljene pokojnine v taki višini, kakor danes. Težke borbe so se vršile v tem času naše strokovne organizacije, da so uveljavili leta 1925. naše starostno zavarovanje. Ni nam žal, da smo bili ob času naše zaposlitve člani strokovne organizacije, ki je vsestransko skrbela za poedince, kakor celotno delavstvo in ki je prednašala težnje delavstva tudi na vseh drugih mestih. Ko se je povečalo podjetje, je bilo potrebno povečati tudi vrste v organizaciji. Podjetje poudar-

ja, da je treba čuvati našo industrijo, da jo je treba braniti pred napadi itd. Tudi našo organizacijo je treba izpopolnjevati in čuvati, da postane enotnost med delavstvom. Danes delavec ob skrajšanem delovnem času lahko posveti več prostega časa, kakor pa v času neomejenega delovnega časa. Zato apeliramo na vse delavce, da izrabi ugodnosti nadaljnje delavske izobrazbe v društvi in organizacijah.

Te vrstice smo namenili zlasti pred občnim zborom naše podružnice. To pa zaradi tega, da slišijo naš nasvet tudi mlajši, ki bodo prevzeli naše naloge, ne samo pri delu v tovarnah, temveč tudi pri delu v organizacijah. Veliko važnost je treba polagati na občni zbor. Na njem odločujemo o svoji usodi in usodi vseh tovarišev. Zato bodite enotni, močni in povezani in čuvajte že pridobljene delavske pravice.

20 let je, odkar smo ustanovili našo nacionalno delavsko organizacijo. Prav gotovo imamo mi precejšnjo zaslugo, da je danes organizacija tako številna. Z veseljem bomo gledali, ako se bo organizacija večala tudi v bodoče in zastopala delavske pravice.

Občnemu zboru želimo mnogo uspeha.

Medvode

Sestanek delavstva Medičeve tovarne, ki se je vršil v nedeljo 26. februarja t. l., je pokazal, da so razmere delavstva v Medičevi tovarni jako neurejene in da je res potrebno, da se tu podvzame širša akcija, s pomočjo katere se bodo delovne razmere uredile in bo postalo tudi življenje in delo v tovarni uspešnejše in prijetnejše. Ker podjetje ne uvideva delavskih teženj, se je organizacija obrnila za

pomoč po čl. 15 Uredbe o minimalnih mezdah, sklepanju kolektivnih pogodb na sresko načelstvo, ki bo v najkrajšem času sklicalo poravnalno postopanje. Upamo, da se bo ustvarilo na tem poravnalnem postopanju take odnose, s katerimi bo zadovoljno delavstvo in delodajalec.

Vidi pa se, da je delavstvo enotno in neustrašeno ter hoče na vsak način, da se mu razmere uredijo in je pripravljeno na vse, da si pridobi svoje pravice.

Luče

Občni zbor podružnice NSZ v Lučah se bo vršil v nedeljo 5. t. m. v Lučah. Na tem občnem zboru se bo poročalo o delu in akcijah ter bodočem delu podružnice NSZ v Lučah. Zastopnik centrale bo podal širše poročilo o pomenu organizacije. Ker bo ta občni zbor zelo važen, prosimo vse tovariše, kakor tudi ostalo delavstvo, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Javornik

Občni zbor podružnice na Sl. Javorniku se bo vršil v nedeljo 5. t. m. ob 10. uri dopoldne v Sokolskem domu na Kor. Beli. Na dnevnem redu je otvoritev in čitanje zapisnika, poročilo predsednika, tajnika in blagajnika ter nadzorstva, volitev novega odbora, pozdrav zastopnika centrale, predlogi, slučajnosti.

Zaradi važnosti občnega zbora prosimo vse tovariše, da se ga točno in polnoštevilno udeležijo.

„GRIC“ pod Urbanom Rošpoh. Izletniška gostilna, prenočišča, avto cesta. Prvovrstna vina in kuhinja. Telefon: 28-07

PRI NAKUPU VSAKOVRSNEGA BLAGA SE PRIPOROČA
NOVO OTVORJENA MANUFAKTURNA TRGOVINA

JOŽE ROŽAJ

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 16

POHIŠTVO!

E. ZELENKA

tovarna pohišstva, tapetništvo in vse stanovanjske opreme

MARIBOR, Ulica 10. oktobra štev. 5

Ob prenovitvi trdnice nam je danes mogoče po izredno nizkih cenah nuditi najnovejše modele spalnic, jedilnic, kavev, madracev, preprog itd. Obrnite se zaupljivo na nas in prepričajte se sami o nizkih cenah in solidni izdelavi. Dobite pa tudi vse na obroke!

**NAJVEČJI SLOVENSKI
PUPILARNOVARNI ZAVOD**

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

STANJE VLOG PREKO DIN 420.000.000.—
LASTNE REZERVE NAD „ 26.000.000.—
DOVOLJUJE POSOJILA PROTI VKNJIŽBI
ZA VSE OBVEZE HRANILNICE

JAMČI

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA